

مریوان، دیاری دیدنی‌تر از آوازه آن

خبرگزاری ایرنا

آوازه مریوان استان گُردستان و دریاچه‌ی زریوار آن در تمام ایران و بل که منطقه پیچیده است ولی نباید شک کرد که این دیار بسیار دیدنی‌تر از آوازه آن است.

با فرارسیدن ایام نوروز و تعطیلات آن، خانواده‌های ایرانی با توجه به توان مالی خود در میان اماکن گردشگری، محلی را برای سفر و گذراندن اوقات خویش انتخاب می‌کنند.

با توجه به ویژگی‌های منحصر به فرد مریوان در استان گُردستان که در غرب کشور واقع است، به طور قطع نامی از این خطه در فهرست انتخابی ایرانیان وجود دارد و در میان اماکن دیدنی شهرستان مریوان، دریاچه زریوار، طبیعت بکر منطقه و بازارچه‌های مرزی آن به عنوان جاذبه‌ای برای گردشگران در اولویت قرار دارند.

گُردستان دیاری است که هر ایرانی دیدار از آن را یا عملی کرده است و یا تصمیم به سیاحت آن دارد و تعطیلات نوروز فرصتی مناسب برای اجرای این قصد نشاط آفرین است.

در میان نقاط دیدنی استان گُردستان، شهر مرزی مریوان و دریاچه زریوار آن برای بسیاری از هموطنانمان شناخته شده است، با این اوصاف معرفی مختصری از موقعیت جغرافیای و ویژه گی‌های فرهنگی و اقتصادی این منطقه برای علاقه‌مندان تجربه‌ای نو است.

این منطقه توریستی و جذاب در فاصله ۱۲۵ کیلومتری شمال غربی سنندج مرکز استان گُردستان و در فاصله ۲۰ کیلومتری مرز مشترک ایران با کشور عراق واقع شده است .

اگر به دنبال سابقه تاریخی این شهر زیبا باشیم ، قدمت آن را در ادوار بسیار دور خواهیم یافت اما در عصر معاصر، مریوان در زمان قاجار، حکومت یکی از شاهزادگان این خاندان را به نام فرهادمیرزا به خود دیده است ، مریوان در سال ۱۳۴۴ به طور رسمی دژ شاهپور نامیده می شد.

در تاریخ کهن از مریوان با نام مهروان یاد شده که متشکل از دو واژه مهر و وان به معنای جایگاه مهر است. در کنار این شهر بزرگ‌ترین دریاچه آب شیرین ایران به نام «زریوار» قرار دارد، البته کارشناسان محیط زیست کشور از آن به عنوان تالاب یاد می‌کنند، جذابیت و دلنشینی این منطقه چشم هر بیننده را نوازش می‌دهد

و در حقیقت این خاطرات جذاب و به یاد ماندنی است که در اذهان گردشگران به جای می ماند و آن زیبایی با نام منطقه مترادف می گردد.

کوه‌های سرسبز و پوشیده از بلوط اطراف دریاچه جذابیت ویژه‌ای دارد، اغلب ایرانیان مسافرت به خطه سرسبز شمال و دریای کاسپین را تجربه کرده اند، اما مناظر مریوان ترکیبی همگون و تازه از کوهستان، دریاچه و جنگل بر پرده خاطرات ناظر نقش می‌زند.

اگر سفر به مریوان را در فصل بهار و تابستان تجربه کرده باشید به یقین همه عناصر شمال کشور را به علاوه اعتدال هوا و بدون ویژگی شرجی آن در لوح خاطرتان نقش بسته است .

دریاچه زریوار به عنوان کم نظیرترین جاذبه آبی غرب کشور جذابیت خاصی به منطقه بخشیده است.

این دریاچه با فاصله دو کیلومتری شهر مریوان در مساحت ۹۰۰ هکتار و با عمق متوسط سه متر شرایط مناسبی را برای قایقرانی فراهم کرده است .

البته ناگفته نماند در فصول سرد سال نیز یخ بستن سطح این آب شرایط خاص برای فعالیت های زمستانی فراهم می کند و جذابیت های خاص فصل خود را دارد.

به گفته کارشناسان آب این دریاچه از جوشش چشمه هایی است که در کف دریاچه واقع شده است.

با این وصف در فرهنگ جغرافیایی دریاچه زریوار یا زریبار به عنوان بزرگترین چشمه آب شیرین جهان شناخته شده است. شیرین بودن آب دریاچه شرایط پرورش ماهی های کپور، سفید و عروس ماهی و دیگر آبزیان سازگار با آب منطقه را در این شهرستان فراهم کرده است . گفتن در مورد طبیعت را باید کوتاه کرد و از ویژه گی های فرهنگی این منطقه به عنوان دیگر عوامل جاذب برای مسافرین سخن گفت.

از ویژگی های فرهنگی منطقه می توان به زبان ، لباس ، موسیقی ، جشن ها و صنایع دستی و آیین های خاص اشاره کرد. زبان مردمان این خطه، کردی است، این زبان یکی را شاخه های باستانی زبان های معروف به هند و اروپایی است و دارای قوانین خاص زبان از لحاظ دستوری و نوشتاری است .

به علت وسعت زیاد مناطق گردنشین و قدمت زبان این منطقه دارای لهجه‌ها و زیر لهجه‌های زیادی است که این تنوع لهجه‌ای از لحاظ کلمات این زبان را غنی و وزن لفظ آهنگین کلمات عرصه شعر و ادبیات و موسیقی گردی را متنوع و غنی ساخته است .

دین مردم مریوان و نواحی آن اسلام و مذهب آنها سنی شافعی است، البته در گذشته پیش از ورود اسلام به ایران مردم این منطقه و اورامانات بزرگ دین زرتشت داشته‌اند و اکنون نیز در بعضی از رسوم یادگاری‌هایی از زرتشت در طول زمان با خود آورده است.

نماد آیینی که در لباس محلی این دیار هم‌چنان از آیین زرتشت تا به امروز باقی مانده شالی است که مردم این منطقه بر روی لباس‌های محلی خود می‌بندند که دارای سه گره مشهور است.

که در باور مردمان این منطقه این سه گره بیانگر و یادآور سه پند و باور کلمات پر ارزش «کردار نیک، پندار نیک و گفتار نیک» است.

روشن کردن آتش در ایام نوروز و رقص و سماع که در آیین اغلب مردم ایران نیز رگه‌هایی از آن مشاهده می‌شود در این منطقه رنگ و بوی خاص داشته و همواره مورد استقبال جوانان است.

تعداد زیادی مراسم و جشن‌های سنتی در میان مردم مناطق اورامان به خصوص روستاهای اورامان تخت (اورامان قدیم) دیده می‌شود که ریشه در باورهای اساطیری و ادیان باستانی دارد.

از میان مراسم‌های ویژه منطقه می‌توان به جشن و مراسم عروسی «پیر شالیار» اشاره کرد که مراسمی بسیار کهن و مشهور است.

این آیین هر سال در چهل و پنجمین روز از فصل زمستان برگزار می‌شود این مراسم عرفانی هر سال تعداد زیادی از علاقه‌مندان و فعالان عرصه فرهنگ را از سراسر میهن اسلامی به اینجا می‌کشاند.

در این راستا مراسم سنگ‌شکنان (کمسای) پیر نیز در چهل پنجمین روز از فصل بهار در این منطقه علاقه‌مندان زیادی را در اینجا گردهم می‌آورد.

از دیگر مراسم‌های محلی ایام بهار می‌توان مراسم «بوکه بارانی» را معرفی کرد که در این مراسم کودکان به حالت نمادین برای آمدن باران دعا می‌کنند و از مردم کوچه‌های روستاهای این منطقه مژدگانی آمدن باران را می‌گیرند.

رقص اقوام گُرد در دنیا شناخته شده است، این هنر با زیبایی خاص آینه‌ای تمام‌نما از زندگی گذشته این مردم است که به صورت زنده و در زمان حال در وجود آنان در حرکت است.

جذابیت و همخوانی این هنر با پوشش کُردی که یکی از زیباترین، متنوع‌ترین و پوشیده‌ترین پوشش‌هاست، چشم هر هنر دوستی را به خود جذب می‌کند.

رقص منطقه‌ی مریوان در گُردستان تحت عنوان «ههل‌پرکی مریوانی» مشهور است که با صدای ساز محلی شمشال در این منطقه رقص افراد حالت دیدنی و جذابی به خود می‌گیرد.

اگر به ریشه‌یابی و علل وجودی این هنر در میان کردها بخواهیم اشاره کنیم باید گفت، این هنر ریشه در زندگی و کار روزانه افراد این منطقه مانند کشاورزی، اعتقادات دینی و مراسم‌ها و جشن‌های بزرگ، بازی‌های محلی، جنگ و دفاع و حالات روحی و درونی افراد دارد که به صورت رقص امروزی درآمده که امروزه سازهای الکترونیکی در کنار رقص کُردی جایگاهی برای خود پیدا کرده‌اند.

با سیاحتی در شهر و مراجعه به بازارهای این منطقه قالی‌ها و گلیم‌های سنتی، لباس‌های محلی، جانمایی که به روش‌های سنتی تهیه می‌شود و یا محصولات نازک‌کاری و بافته‌های چوبی و زیورآلات رایج در مریوان را خواهید دید.

کفش‌های دست‌دوز گیوه یا به زبان محلی «کلاش» که روی آن کفش از نخ پنبه بافته شده و کف آن از پارچه‌های فشرده شده رنگی که نرمی و سبکی و انعطاف‌پذیری آن برای مناطق کوهستانی در فصول تابستان طرفداران زیادی دارد، یکی دیگر از صنایع دستی مشهور این منطقه است.

بنا به گفته گذشتگان ساکنین منطقه، این هنر صنعت خاص منطقه هورامان بوده است و در حال حاضر به دلیل استقبال مردم در فصول گرم سال و برای پوشیدن در مراسم‌ها در اغلب شهرهای کردنشین بافته می‌شود.

یکی از مزایای سفر به مریوان بهره‌مندی از خرید کالای موردنیاز با قیمتی مناسب است.

منطقه مریوان علاوه بر جذابیت اکوتوریستی از لحاظ اقتصادی نیز یک منطقه ویژه تجاری در کشور محسوب می‌شود.

شاید کمترین نقطه‌ای در ایران موقعیت بسیار عالی اقتصادی مریوان با طبیعت همراه را داشته باشد فاصله تا نقطه صفر مرزی حدود ۹ کیلومتر است.

همه مسافران فرصت بسیار استثنایی دارند که آن‌چه را نیاز دارند با قیمتی مناسب خریداری کنند.

البته اقتصادی بودن منطقه محدود به این مساله نیست چرا که رسمی شدن مرز باشماق مریوان در پی مصوبه سفر نخست هیات دولت به استان کردستان در آبان ماه سال ۸۵ حال و هوای خاصی به وضعیت اقتصادی منطقه بخشیده است .

بدون شک ترغیب گردشگران برای سفر به مناطق دیدنی ایران، مسوولیت مسوولان شهری را برای آماده کردن زیر ساخت های لازم برای پذیرایی و ارائه خدمات رفاهی به مسافران را بیشتر می کند، کاری که مسوولان کردستانی از ماه ها قبل به فکر آن بودند.